

зауваження учневі, учителю треба легенько доторкнутися до плеча чи покласти руку на голову, заглянути в очі. Така поведінка вчителя воістину гуманна.

Його думки співзвучні з думкою К. Станіславського про те, що якщо образ учителя приємний, добре сприймається, то в ньому вже закладена початкова сила духовного зростання. Такого вчителя хочеться слухати і йти за ним.

На сьогоднішній день імідж педагога об'єднує комплекс внутрішніх та зовнішніх якостей особистості, що потребують цілеспрямованого формування, розвитку та вдосконалення. Проте в педагогічних закладах освіти поки що цілеспрямовано не здійснюють навчання зі створення педагогічного іміджу. Студенти – майбутні педагоги вибудовують його самостійно на основі спостережень, літератури, під впливом прикладу своїх учителів та омріяного образу. І якщо на студентській лаві, під час аудиторних занять їхній імідж часто дуже далекий від педагогічного, то перед початком та особливо в період педагогічної практики студенти прагнуть змінити його відповідно до уявного образу ідеального вчителя.

Індивідуальний імідж педагога є проекцією його особистості й характеризується наявністю власного обличчя та сумою індивідуальних характеристик, що роблять його неповторним. Особистість має свої позиції, своє яскраво виражене ставлення до життя, світобачення, до якого вона прийшла на основі великої свідомої роботи. Вона має самостійні думки, небанальні почуття, силу волі, здібність і внутрішню пристрасть. Висока оцінка ототожнюється з почуттям власної гідності.

Імідж повинен знайти власне існування, стати окремою цінністю й

використовуватися не лише при слушній нагоді, а бути основою професійного розвитку вчителя. Імідж – не малюнок, не калька, не розроблене в найдрібніших деталях точне зображення, а певна система складових, що стає підґрунтям для формування враження про фахівця.

Для педагогіки, і зокрема професійної, у дослідженні іміджу важливим є такі аспекти: окреслення педагогічних умов, що забезпечують ефективність цього процесу; визначення критеріїв та рівнів дослідження цього феномену; а також виокремлення рекомендацій учителям щодо формування та розвитку власного професійного іміджу.

Отже, професійний імідж – складне психолого-педагогічне явище, а тому в перспективі вимагає докладних досліджень як особистісний феномен і як явище створення колективного образу. Перспективи дослідження іміджу вбачаємо у поглибленому вивченні конкретних сфер іміджеутворювальної діяльності в контексті практики, яка тісно пов'язана з формуванням найбільш соціально запитуваних типів іміджу та виробленням науково-практичних рекомендацій для конкретного типу іміджу.

Література:

1. Гузій Н. В. Педагогічний імідж і професійна культура / Н. В. Гузій // Творча особистість вчителя: проблеми теорії і практики: Зб. наук. праць. – К.: НПУ, 1999. – Вип. 3. – С. 28–31.

2. Пенькова О. Проблема іміджу: соціокультурний і психолого-педагогічний аспекти / О. Пенькова // Рідна школа, 2002. – № 6. – С. 47–48.

Ю. О. Баруліна,
здобувач кафедри педагогіки,
Криворізький педагогічний інститут
ДВНЗ «Криворізький національний
університет», м. Кривий Ріг
e-mail: julja-barulina@rambler.ru

Аналіз шкільної практики дозволяє нам стверджувати, що сучасна школа потребує нових підходів до організації процесу навчання, де б педагоги керувалися принципами, які б сприяли розвитку творчої особистості кожного учня.

Цікавою є точка зору Ш. Амонашвілі. Він пише: «Учитель осягає таємницю дитячої душі» [1, с. 23].

Ґрунтуючись на такому підході до дитини, його цінності як невід'ємної частини природи, спробуємо піддати аналізу уроки Ш. Амонашвілі, де автор за допомогою інноваційної технології створює умови для пробудження у школярів глибинних основ мислення.

Свій урок автор готує не просто як учитель, а найголовніше, як людина, яка щиро любить дітей, розуміє і відчуває їх душею. Початок уроку ніколи не починається з передачі знань традиційним способом, автор підбирає проблемні, ігрові, музичні ситуації, що приводить дітей не просто в захват, а зацікавлює їх. Наприклад, як здавалося б, простий урок математики починається з показу дітям шестирічного віку формул Ньютона різних функцій. Це викликає у дітей питання, і найголовніше, високий ступінь зацікавленості в майбутньому предметі. Вони не просто повинні вивчати математику, вони жадають її вивчати.

М. Щетинін у своїх дослідженнях вказує на необхідність індивідуального підходу до кожного учня. При цьому він говорить: «Школа повинна виступати в ролі багатоцільової, комплексної системи. Треба працювати з учнем, кожен повинен зростати як особистість», – вважає дослідник [5, с. 7].

В. Серіков наголошує, що «сучасний учитель повинен бути не тільки кваліфікованим предметником, але й гарним психологом» [4, с. 35].

Л. Занков велику увагу приділяв математиці й зазначав, що «працюючи з підручником, учитель повинен завжди

пам'ятати, що цей підручник націлений не тільки на придбання школярем знань і навичок з математики, але насамперед на досягнення, можливо, більш високих результатів у загальному розвитку учнів» [3, с. 27].

Технологія навчання Л. Занкова більше ґрунтується на індуктивному методі пізнання. Долаючи ці недоліки, В. Давидов створив технологію розвиваючого навчання. Вона передбачає великі можливості активізації розумового розвитку учня за рахунок особливого типу організації навчального матеріалу, основним принципом якої є сходження від абстрактного до конкретного, використання змістовного навчання для виведення інших, більш конкретних понять. Зміст такого навчання побудований на основі теоретичних знань, у його основі лежить змістовне узагальнення. У цьому випадку засвоєння предмета відбувається не через зовнішню узгодженість з іншими предметами, а на основі внутрішніх зв'язків у процесі виокремлення суттєвого і формування теоретичного поняття [2, с. 87].

Література:

1. Амонашвили Ш. А. Школа сотрудничества / Ш. А. Амонашвили. – М. : «Первое сентября», 2000. – 154 с.
2. Давыдов В. В. Проблемы развивающего обучения / В. В. Давыдов. – М. : Педагогика, 1986. – 240 с.
3. Занковские чтения. Опыт. Достижения. Перспективы : [Материалы первых Всероссийских Занковских чтений]. – Самара : Издат. дом «Федоров», 2005 – 400 с.
4. Сериков В. В. Личностный подход в образовании: концепция и технологии / В. В. Сериков. – Волгоград, 1994. – 182 с.
5. Щетинин М. П. Объять необъятное / М. П. Щетинин. – М. : «Педагогика», 1986. – 125 с.

І. О. Тарасова,
викладач спец. дисциплін,
Український політехнічний технікум,
м. Кривий Ріг,